

Bruxelles, 14. rujna 2026.
(OR. en)

13082/26
ADD 1

Međuinstitucijski predmet:
2026/0256 (NLE)

POLCOM 316
FDI 40
SERVICES 48
COLAC 106

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	11. rujna 2026.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2026) 462 annex
Predmet:	PRILOG Prijedlogu odluke Vijeća o potpisivanju Sporazuma o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i Republike Ekvadora

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 462 annex.

Priloženo: COM(2026) 462 annex

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 11.9.2026.
COM(2026) 462 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

**o potpisivanju Sporazuma o olakšavanju održivih ulaganja između Europske unije i
Republike Ekvadora**

SPORAZUM O OLAKŠAVANJU ODRŽIVIH ULAGANJA
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I REPUBLIKE EKVADORA

SADRŽAJ

PREAMBULA

POGLAVLJE I. – OPĆE ODREDBE

POGLAVLJE II. – TRANSPARENTNOST I PREDVIDLJIVOST

POGLAVLJE III. – RACIONALIZACIJA POSTUPAKA IZDAVANJA ODOBRENJA

POGLAVLJE IV. – KONTAKTNE TOČKE I UKLJUČIVANJE DIONIKA

POGLAVLJE V. – ULAGANJE I ODRŽIVI RAZVOJ

POGLAVLJE VI. – IZBJEGAVANJE I RJEŠAVANJE SPOROVA

POGLAVLJE VII. – SURADNJA I INSTITUCIONALNE ODREDBE

POGLAVLJE VIII. – ZAVRŠNE ODREDBE

PRILOG – ODRŽIVA ENERGIJA I SIROVINE

PREAMBULA

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija”,

i

REPUBLIKA EKVADOR, dalje u tekstu „Ekvador”,

dalje u tekstu zajednički „stranke” ili pojedinačno „stranka”,

UZIMAJUĆI U OBZIR njihovu želju za dodatnim jačanjem gospodarskih veza i uspostavom bliskih i dugoročnih odnosa na temelju partnerstva i suradnje radi promicanja održivog razvoja,

ŽELEĆI pokrenuti i zadržati ulaganja, stvarati nove mogućnosti zapošljavanja i poboljšati životni standard na svojim područjima,

UVAŽAVAJUĆI potrebu za olakšavanjem ulaganja povećanjem transparentnosti i predvidljivosti, racionalizacijom postupaka izdavanja odobrenja i uključivanjem dionika radi poboljšanja ulagačke klime,

UVJERENE da se mjerama za olakšavanje ulaganja povećavaju ulaganja u mikropoduzeća i mala i srednja poduzeća te ulaganja tih poduzeća (dalje u tekstu „mikropoduzeća i MSP-ovi”),

PRIHVAĆAJUĆI da ulaganja mogu podupirati održivi razvoj, gospodarski rast i diversifikaciju gospodarskih djelatnosti te doprinijeti postizanju ciljeva definiranih u zaključnom dokumentu naslovljenom „Promijeniti svijet: program održivog razvoja do 2030.” i njegovih ciljeva održivog razvoja, koje je Opća skupština Ujedinjenih naroda donijela 25. rujna 2015. (dalje u tekstu „Program UN-a do 2030.”),

UVAŽAVAJUĆI važnost tehničke pomoći i jačanja kapaciteta za provedbu ovog Sporazuma,

POTVRĐUJUĆI svoje obveze u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda i uzimajući u obzir načela utvrđena u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima,

UZIMAJUĆI U OBZIR Protokol o pristupanju Sporazumu o trgovini između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, te Kolumbije i Perua, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Ekvadora, potpisan u Bruxellesu 11. studenog 2016.,

POTVRĐUJUĆI svoju čvrstu predanost provedbi Sporazuma o trgovini između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kolumbije, Perua i Ekvadora, s druge strane, koji se privremeno primjenjivao od 1. siječnja 2017. za Ekvador, a stupio je na snagu 1. studenog 2024., uključujući posvećenost tome da pojačaju svoj angažman kako bi se ostvario ambiciozan cilj održivog razvoja,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 1.

Ciljevi

Cilj je ovog Sporazuma olakšati privlačenje, zadržavanje i povećanje izravnih stranih ulaganja između stranaka u svrhu gospodarske diversifikacije i održivog razvoja.

ČLANAK 2.

Područje primjene

1. Kako bi se olakšala izravna strana ulaganja, ovaj se Sporazum primjenjuje na mjere koje stranka donosi ili provodi, a koje utječu na ulagačke aktivnosti ulagača druge stranke.
2. Stranke ponovno potvrđuju pravo na regulaciju na svojem području radi ostvarivanja legitimnih ciljeva politike, kao što su zaštita javnog zdravlja, socijalne usluge, javno obrazovanje, sigurnost, okoliš (uključujući mjere protiv klimatskih promjena) ili javni moral, socijalna zaštita, zaštita potrošača, zaštita privatnosti i podataka te promicanje i zaštita kulturne različitosti.

3. Iz ovog Sporazuma ne proizlaze niti se njime mijenjaju obveze povezane s liberalizacijom ulaganja te iz njega ne proizlaze niti se njime mijenjaju pravila o zaštiti ulagača s poslovnom jedinicom na području stranaka ili njihovih ulaganja ni pravila o rješavanju sporova između ulagača i države.

ČLANAK 3.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „ulagačke aktivnosti” znači osnivanje, stjecanje, širenje, poslovanje, upravljanje, održavanje i prodaja ili drugo raspolaganje ulaganjem;
2. „odobrenje” znači dozvola nadležnog tijela za obavljanje ulagačkih aktivnosti, koja proizlazi iz postupka koji ulagač mora slijediti i time dokazati da ispunjava potrebne zahtjeve;
3. „nadležno tijelo” znači središnja, regionalna ili lokalna vlast ili tijelo ili nevladino tijelo koje izvršava ovlasti koje mu je delegirala središnja, regionalna ili lokalna vlast ili tijelo i koje ima pravo odlučivati o odobrenju;
4. „ulagač stranke” znači fizička ili pravna osoba iz jedne stranke koja želi sudjelovati ili sudjeluje u ulagačkim aktivnostima na području druge stranke;
5. „pravna osoba” znači bilo koji pravni subjekt koji je propisno osnovan ili na drugi način organiziran u skladu s primjenjivim pravom, radi ostvarivanja dobiti ili ne, te neovisno o tome je li u privatnom ili javnom vlasništvu, uključujući bilo koje društvo kapitala, fiducijarno društvo, društvo osoba, zajednički pothvat, poduzeće s jednim vlasnikom ili udruženje;

6. „pravna osoba stranke” znači:
- (a) za Europsku uniju: pravna osoba koja je osnovana ili ustrojena u skladu s pravom Europske unije ili njezinih država članica i koja obavlja znatne poslovne djelatnosti¹ na području Europske unije; i
 - (b) za Ekvador: pravna osoba koja je osnovana ili ustrojena u skladu s pravom Ekvadora i koja obavlja znatne poslovne djelatnosti na državnom području Ekvadora;
7. „mjera” znači svaka mjera stranke u obliku zakona, drugog propisa, pravila, postupka, odluke, administrativne mjere ili u bilo kojem drugom obliku;
8. „mjera stranke” znači mjera koju donose ili provode²:
- (a) središnje, regionalne ili lokalne vlasti ili tijela; ili
 - (b) nevladina tijela pri izvršavanju ovlasti koje su im povjerile središnje, regionalne ili lokalne vlasti ili tijela;

¹ U skladu sa svojom obavijesti o Ugovoru o osnivanju Europske zajednice WTO-u (WT/REG39/1) Europska unija smatra da pojam „učinkovite i trajne veze” s gospodarstvom države članice Unije iz članka 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije odgovara pojmu „znatne poslovne djelatnosti”.

² Podrazumijeva se da „mjere stranke” obuhvaćaju mjere subjekata navedenih u točki 8. podtočkama (a) i (b) koje se donose ili provode davanjem uputa, usmjeravanjem ili kontroliranjem, izravno ili neizravno, postupaka drugih subjekata u odnosu na te mjere.

9. „fizička osoba stranke” znači:

(a) kad je riječ o Uniji, državljanin države članice Unije u skladu s njezinim pravom³; i

(b) kad je riječ o Ekvadoru, državljanin Ekvadora u skladu s njegovim pravom;

i

10. „objavljivanje” znači stavljanje na raspolaganje u službenoj publikaciji, kao što je službeni list, ili na službenim internetskim stranicama.

ČLANAK 4.

Tretman najpovlaštenije nacije

1. U primjeni odredaba iz ovog Sporazuma na svojem području, svaka stranka ulagačima druge stranke i njihovim ulaganjima odmah i bezuvjetno odobrava tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava ulagačima iz neke druge zemlje i njihovim ulaganjima.

³ Definicijom fizičke osobe obuhvaćene su i osobe sa stalnim boravištem u Republici Latviji koje nisu državljani Republike Latvije ili neke druge države, ali koje u skladu s pravom Republike Latvije imaju pravo na putovnicu za nedržavljanke.

2. Stavak 1. ne tumači se tako da stranku obvezuje da na ulagače druge stranke ili njihova ulaganja proširi povlasticu bilo kojeg tretmana koji proizlazi iz:

- (a) mjera kojima se predviđa priznavanje, uključujući priznavanje standarda ili kriterija za odobrenje, licenciranje ili certifikaciju fizičke osobe ili poduzeća za obavljanje gospodarske djelatnosti, ili priznavanje bonitetnih mjera kako je navedeno u stavku 3. Priloga o financijskim uslugama Općem sporazumu o trgovini uslugama kako je utvrđeno u Prilogu 1.B Sporazumu o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije iz Marakeša, koji je sastavljen u Marakešu 15. travnja 1994.; ili
- (b) svakog bilateralnog, regionalnog ili multilateralnog sporazuma koji uključuje obveze bitnog ukidanja svih prepreka ulaganju među strankama ili kojim se zahtijeva usklađivanje propisa stranaka u jednom gospodarskom sektoru ili više njih.

3. Podrazumijeva se da odredbe uključene u druge međunarodne sporazume koje stranka sklopi same po sebi ne čine „tretman” iz stavka 1. i stoga se ne mogu uzimati u obzir pri procjeni kršenja ovog Sporazuma.

ČLANAK 5.

Mjere protiv korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti

1. Stranke priznaju negativan učinak korupcije, pranja novca, financiranja terorizma, porezne prijevare i utaje poreza na gospodarstva i društva, uključujući sprečavanje održivog razvoja i odvrćanje od ulaganja.

2. Svaka stranka potvrđuje svoju obvezu poduzimanja odgovarajućih mjera radi sprečavanja i suzbijanja korupcije, pranja novca, financiranja terorizma, porezne prijevare i utaje poreza u vezi s pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom, u skladu s međunarodno dogovorenim standardima koje ta stranka priznaje ili podržava, kao što su Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije, koju je Opća skupština Ujedinjenih naroda donijela 31. listopada 2003., i Smjernice Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (dalje u tekstu „OECD”) za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju te aktualni standardi u području međunarodnog oporezivanja.

POGLAVLJE II.

TRANSPARENTNOST I PREDVIDLJIVOST

ČLANAK 6.

Upravljanje mjerama opće primjene

Svaka stranka osigurava da se sve mjere opće primjene koje pripadaju području primjene ovog Sporazuma provode na razuman, objektivan i nepristran način.

ČLANAK 7.

Zahtjevi za objavljivanje

Svaka stranka odmah i, osim u izvanrednim situacijama, najkasnije do vremena njihova stupanja na snagu javno objavljuje ili na drugi način stavlja na raspolaganje javnosti sve relevantne mjere opće primjene koje pripadaju području primjene ovog Sporazuma u pisanom obliku i na način kojim se ulagačima omogućuje da se informiraju o njima.

ČLANAK 8.

Objavljivanje unaprijed i mogućnost podnošenja primjedbi

1. U mjeri u kojoj je to izvedivo i na način koji je u skladu s njezinim pravnim sustavom za donošenje mjera, svaka stranka⁴ unaprijed objavljuje:
 - (a) prijedloge zakona i drugih propisa opće primjene koji se donose u vezi s pitanjima koja pripadaju području primjene ovog Sporazuma; ili
 - (b) dokumente koji sadržavaju dovoljno pojedinosti o prijedlozima iz točke (a) da se ulagačima i drugim zainteresiranim osobama može omogućiti da ocijene može li taj prijedlog znatno utjecati na njihove interese i na koji način.

⁴ Stranke razumiju da se u stavcima od 1. do 4. priznaje da stranke imaju različite sustave za savjetovanje o određenim mjerama prije nego što one postanu konačne i da alternative utvrđene u stavku 1. odražavaju različite pravne sustave.

2. U mjeri u kojoj je to izvedivo i na način koji je u skladu s njezinim pravnim sustavom za donošenje mjera svaku se stranku potiče na to da stavak 1. primjenjuje na postupke i upravna rješenja opće primjene, čije donošenje predlaže u vezi s pitanjima koja pripadaju području primjene ovog Sporazuma.
3. U mjeri u kojoj je to izvedivo i na način koji je u skladu s njezinim pravnim sustavom za donošenje mjera svaka stranka na nediskriminirajućoj osnovi pruža ulagačima i drugim zainteresiranim osobama razumnu mogućnost podnošenja primjedbi na predložene mjere ili dokumente objavljene na temelju stavka 1. ili 2.
4. U mjeri u kojoj je to izvedivo i na način koji je u skladu s njezinim pravnim sustavom za donošenje mjera svaka stranka uzima u obzir primjedbe zaprimljene u skladu sa stavkom 3.⁵
5. Pri objavljivanju zakona ili drugog propisa opće primjene iz stavka 1. ili prije tog objavljivanja svaka stranka u mjeri u kojoj je to izvedivo i na način koji je u skladu s njezinim pravnim sustavom za donošenje mjera nastoji objasniti svrhe i smisao tog zakona ili drugog propisa.
6. Svaka stranka u mjeri u kojoj je to izvedivo nastoji ostaviti razuman rok između objave zakona ili drugog propisa iz stavka 1. i njihove primjene na ulagače.

⁵Ovom se odredbom stranci ne nameće nikakva obveza u pogledu konačne odluke o donošenju ili zadržavanju bilo koje mjere za odobrenje ulaganja.

ČLANAK 9.

Transparentnost okvira za ulaganja

1. Svaka stranka dužna je staviti na raspolaganje u elektroničkom obliku, npr. na internetskim stranicama, i tako da bude dostupno putem jedinstvenog portala, ako je to izvedivo, te ažurirati, u mjeri u kojoj je to moguće i primjereno, sljedeće:

- (a) zakone i druge propise koji se posebno odnose na ulaganje;
- (b) ograničenja i uvjete koji se primjenjuju na ulaganje; i
- (c) podatke za kontakt relevantnih nadležnih tijela.

2. Svaka stranka dužna je staviti na raspolaganje, ako je to izvedivo, u elektroničkom obliku, npr. na internetskim stranicama, i tako da bude dostupno putem jedinstvenog portala iz stavka 1. te ažurirati u mjeri u kojoj je to moguće i primjereno, opis kojim se ulagače i druge zainteresirane osobe informira o praktičnim koracima potrebnima za ulaganje na području te stranke, uključujući zahtjeve i postupke povezane s:

- (a) osnivanjem društva i registracijom poduzeća;
- (b) priključivanjem na osnovnu infrastrukturu kao što su opskrba električnom energijom i vodom;
- (c) stjecanjem i registracijom imovine kao što su vlasnička prava nad zemljištem;

- (d) građevinskim dozvolama;
- (e) prijenosima i plaćanjima kapitala;
- (f) konvertibilnošću valute;
- (g) plaćanjem poreza;
- (h) pristupom financiranju, posebice za mikropoduzeća i MSP-ove; i
- (i) rješavanjem nesolventnosti.

3. Ulagačima se ne naplaćuje naknada za pristup informacijama predviđenima u ovom članku ili članku 7.

ČLANAK 10.

Transparentnost poticaja za ulaganje

1. Svaka stranka dužna je informacije o poticajima za ulaganje staviti na raspolaganje u elektroničkom obliku, npr. na internetskim stranicama, i tako da budu dostupne putem jedinstvenog portala, ako je to izvedivo, te ih ažurirati u mjeri u kojoj je to moguće i primjereno.

2. Informacije iz stavka 1. obuhvaćaju sve poticaje dostupne ulagačima, među ostalim financijske poticaje, porezne poticaje i prijenose u naravi, uključujući nefinancijske poticaje.

3. Informacije iz stavka 1. uključuju sljedeće elemente:

- (a) pravnu osnovu poticaja;
- (b) oblik poticaja;
- (c) zahtjeve o prihvatljivosti poticaja;
- (d) postupak podnošenja zahtjeva za poticaj, uključujući potrebne obrasce i dokumente; i
- (e) podatke za kontakt nadležnog tijela.

ČLANAK 11.

Otkrivanje povjerljivih informacija

Ničim u ovom Sporazumu ne zahtijeva se od stranke da pruži povjerljive informacije čijim bi se otkrivanjem onemogućilo izvršavanje zakonodavstva ili koje bi na drugi način bilo protivno javnom interesu ili bi dovelo u pitanje legitimne poslovne interese određenih javnih ili privatnih poduzeća.

POGLAVLJE III.

RACIONALIZACIJA POSTUPAKA IZDAVANJA ODOBRENJA

ČLANAK 12.

Područje primjene

Ovo poglavlje primjenjuje se na mjere stranaka povezane s odobrenjem ulaganja.

ČLANAK 13.

Podnošenje zahtjeva

Svaka stranka, u mjeri u kojoj je to izvedivo, izbjegava od podnositelja zahtjeva zahtijevati da se obrati više od jednom nadležnom tijelu za svaki zahtjev za odobrenje. Ako je djelatnost za koju se traži odobrenje u nadležnosti više nadležnih tijela, može se zahtijevati više zahtjeva za odobrenje.

ČLANAK 14.

Vremenski okviri za podnošenje zahtjeva

Ako stranka zahtijeva odobrenje, ona osigurava da njezina nadležna tijela, u mjeri u kojoj je to izvedivo, dopuste podnošenje zahtjeva u bilo kojem trenutku tijekom godine. Ako postoji određeni vremenski okvir za podnošenje zahtjeva za odobrenje, stranka osigurava da nadležna tijela dopuste razuman rok za podnošenje zahtjeva.

ČLANAK 15.

Elektronički zahtjevi i prihvaćanje preslika

Ako stranka zahtijeva odobrenje, ona osigurava da njezina nadležna tijela:

- (a) u mjeri u kojoj je to moguće prihvaćaju zahtjeve u elektroničkom obliku; i
- (b) umjesto izvornih dokumenata prihvaćaju preslike dokumenata ovjerene u skladu s pravom stranke, osim ako nadležna tijela zahtijevaju izvorne dokumente radi zaštite cjelovitosti postupka izdavanja odobrenja.

ČLANAK 16.

Obrada zahtjeva

1. Ako stranka zahtijeva odobrenje, ona osigurava da njezina nadležna tijela:
 - (a) u mjeri u kojoj je to izvedivo, navedu okvirne rokove za obradu zahtjeva;
 - (b) podnositelju zahtjeva bez nepotrebne odgode dostave informacije o statusu zahtjeva ako on to zatraži;

- (c) u mjeri u kojoj je to izvedivo i bez nepotrebne odgode utvrde potpunost zahtjeva za obradu u skladu sa zakonima i drugim propisima stranke;
- (d) ako zahtjev smatraju potpunim za potrebe obrade u skladu sa zakonima i drugim propisima stranke⁶, u razumnom roku nakon podnošenja zahtjeva osiguravaju:
 - i. da obrada zahtjeva bude dovršena; i
 - ii. da podnositelj zahtjeva bude obaviješten o odluci o njegovu zahtjevu u mjeri u kojoj je to moguće u pisanom obliku⁷;
- (e) ako zahtjev smatraju nepotpunim za potrebe obrade u skladu sa zakonima i drugim propisima stranke, u razumnom roku nakon podnošenja zahtjeva i u mjeri u kojoj je to izvedivo:
 - i. obavijeste podnositelja zahtjeva da je zahtjev nepotpun;
 - ii. ako podnositelj zahtjeva to zatraži, navedu dodatne informacije koje su potrebne za dopunu zahtjeva ili na drugi način ukažu na razloge zbog kojih se zahtjev smatra nepotpunim;

⁶ Kako bi se zahtjev smatrao „potpunim za potrebe obrade”, nadležna tijela mogu zahtijevati da se sve informacije dostave u određenom obliku.

⁷ Nadležna tijela mogu ispuniti zahtjev iz podtočke ii. tako da podnositelja zahtjeva unaprijed obavijeste pisanim putem, među ostalim putem objavljivanja mjere, o tome da izostanak odgovora nakon isteka određenog razdoblja od dana podnošenja zahtjeva znači prihvatanje zahtjeva. Izraz „u pisanom obliku” tumači se tako da uključuje elektronički oblik.

- iii. podnositelju zahtjeva pruže mogućnost da dostavi dodatne informacije potrebne za dopunu zahtjeva⁸; i
 - iv. ako nijedna od mjera iz podtočaka i., ii. i iii. nije izvediva i ako je zahtjev odbijen zbog nepotpunosti, podnositelja zahtjeva obavješćuju u razumnom roku; i
- (f) ako je zahtjev odbijen, obavješćuju podnositelja zahtjeva, bilo na vlastitu inicijativu ili ako to zatraži podnositelj zahtjeva, o razlozima odbijanja i roku za podnošenje žalbe i, ako je to primjenjivo, o postupcima za ponovno podnošenje zahtjeva; podnositelju zahtjeva ne smije se onemogućiti podnošenje drugog zahtjeva samo na temelju prethodno odbijenog zahtjeva.
2. Svaka stranka osigurava da njezina nadležna tijela izdaju odobrenje čim se na temelju odgovarajućeg razmatranja utvrdi da podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za njegovo dobivanje.
3. Svaka stranka osigurava da odobrenje nakon izdavanja stupi na snagu bez nepotrebne odgode, podložno primjenjivim uvjetima⁹.

⁸ Takva „mogućnost” ne zahtijeva da nadležno tijelo produlji rokove.

⁹ Nadležna tijela nisu odgovorna za kašnjenja zbog razloga koji nisu u njihovoj nadležnosti.

ČLANAK 17.

Pristojbe

1. Svaka stranka za sve gospodarske djelatnosti, osim financijskih usluga, osigurava da pristojbe za odobrenje koje naplaćuju njezina nadležna tijela budu razumne i transparentne te da same po sebi ne ograničavaju ulagačke aktivnosti.
2. Svaka stranka osigurava da njezina nadležna tijela, kad je riječ o pristojbama za odobrenje koje naplaćuju u vezi s financijskim uslugama, podnositelju zahtjeva dostave popis pristojbi ili informacije o tome kako se utvrđuju iznosi pristojbi. Stranka ne smije koristiti takve pristojbe kao sredstvo izbjegavanja svojih obveza.
3. Pristojbe za odobrenje ne uključuju pristojbe za iskorištavanje prirodnih resursa, plaćanja za dražbe, natječaje ili druga nediskriminirajuća sredstva za dodjelu koncesija ili obvezne doprinose za pružanje univerzalne usluge.
4. Osim u hitnim okolnostima, svaka stranka ostavlja odgovarajući rok između objave i stupanja na snagu novih ili izmijenjenih pristojbi povezanih s postupcima odobrenja za ulaganje ili između objave informacija koje omogućuju ulagačima da razumiju izračun tih pristojbi i njihova stupanja na snagu. Te se pristojbe ne primjenjuju dok se ne objave te informacije.
5. Svaka stranka, u mjeri u kojoj je to izvedivo, donosi ili provodi postupke kojima se odobrava mogućnost elektroničkog plaćanja pristojbi koje relevantna nadležna tijela naplaćuju za odobrenje ulaganja.

ČLANAK 18.

Objektivnost, nepristranost i neovisnost

Ako stranka donese ili provodi mjeru koja se odnosi na odobrenje, ona osigurava da predmetno nadležno tijelo obradi zahtjev, donese i provede svoje odluke objektivno i nepristrano te na način neovisan o neprimjerenom utjecaju bilo koje osobe koja obavlja ulagačku djelatnost za koju je potrebno odobrenje.¹⁰

ČLANAK 19.

Objava i dostupne informacije ako je potrebno odobrenje

1. Ako stranka zahtijeva odobrenje, ona odmah objavljuje informacije koje su ulagačima potrebne kako bi ispunili zahtjeve i tehničke standarde te prošli postupke za dobivanje, zadržavanje, izmjenu ili produljenje tog odobrenja. Te informacije uključuju sljedeće, ako postoji:
 - (a) zahtjeve, uključujući relevantne tehničke propise i norme, koji se primjenjuju na ulaganje;

¹⁰ Podrazumijeva se da se ovom odredbom ne zahtijeva posebna administrativna struktura; odnosi se na postupak donošenja odluka i provedbu tih odluka.

- (b) odgovarajuće obrasce;
- (c) postupke,
- (d) okvirne rokove za obradu zahtjeva;
- (e) pristojbe za odobrenje;
- (f) mogućnosti za uključivanje javnosti, primjerice putem rasprava ili iznošenja primjedbi;
- (g) žalbene postupke ili postupke preispitivanja odluka o zahtjevima;
- (h) postupke za praćenje ili izvršavanje usklađenosti s uvjetima odobrenja; i
- (i) podatke za kontakt relevantnih nadležnih tijela.

2. Svaku se stranku potiče da elektroničke publikacije objedini na jednom portalu.

ČLANAK 20.

Osmišljavanje mjera

Ako stranka donese ili provodi mjere koje se odnose na odobrenja, ona osigurava:

- (a) da se te mjere temelje na jasnim, objektivnim i transparentnim kriterijima, koji mogu uključivati nadležnost i sposobnost obavljanja odobrene ulagačke aktivnosti, među ostalim u skladu s regulatornim zahtjevima stranke kao što su zdravstveni i okolišni zahtjevi, pri čemu se podrazumijeva da nadležna tijela mogu ocijeniti važnost koju treba pridati svakom kriteriju;
- (b) da su postupci nepristrani, lako dostupni svim podnositeljima zahtjeva i primjereni kako bi podnositeljima zahtjeva omogućili da dokažu da ispunjavaju zahtjeve; i
- (c) da postupci sami po sebi neopravdano ne sprečavaju ispunjavanje zahtjeva.

POGLAVLJE IV.

KONTAKTNE TOČKE I UKLJUČIVANJE DIONIKA

ČLANAK 21.

Kontaktne točke za olakšavanje ulaganja

1. Svaka stranka, na način koji je u skladu s njezinim pravnim sustavom, zadržava ili uspostavlja odgovarajuće kontaktne točke za olakšavanje ulaganja koje služe kao prve kontaktne točke za ulagače u vezi s mjerama koje utječu na ulaganje.
2. Svaka stranka osigurava da kontaktne točke za olakšavanje ulaganja odgovaraju na upite ulagača i kontaktnih točaka za olakšavanje ulaganja koje je osnovala druga stranka u skladu s ovim člankom radi doprinosa djelotvornoj primjeni ovog Sporazuma.
3. Ako ne može odgovoriti na upit iz stavka 2., kontaktna točka za olakšavanje ulaganja nastoji podnositelju upita pružiti potrebnu pomoć kako bi dobio relevantne informacije.
4. Svaka stranka omogućuje da se upiti i informacije u skladu s ovim člankom mogu dostaviti u elektroničkom obliku.

5. Informacije dostavljene u skladu s ovim člankom ne dovode u pitanje usklađenost mjere s ovim Sporazumom.

ČLANAK 22.

Veze s gospodarstvom zemlje domaćina

Svaka stranka potiče se da ulagačima stavi na raspolaganje informacije o domaćim dobavljačima radi jačanja veza s lokalnim gospodarstvom, povećanja konkurentnosti domaćih dobavljača i većeg doprinosa ulaganja održivom razvoju.

ČLANAK 23.

Mehanizmi za rješavanje problema

1. Svaka stranka nastoji uspostaviti ili provoditi odgovarajuće mehanizme za rješavanje problema ulagača koji mogu proizaći iz primjene neke mjere opće primjene obuhvaćene ovim Sporazumom.
2. Mehanizmi iz stavka 1. moraju biti lako dostupni, među ostalim mikropoduzećima i MSP-ovima, vremenski ograničeni i transparentni. Njima se ne dovode u pitanje žalbeni postupci ili postupci preispitivanja koje stranka uspostavlja ili provodi ili mehanizam za rješavanje sporova uspostavljen na temelju poglavlja VI. ovog Sporazuma.

ČLANAK 24.

Domaća međuagencijska koordinacija

1. Stranke priznaju važnost uske domaće koordinacije tijela i agencija odgovornih za

regulaciju i provedbu mjera i postupaka povezanih s ulaganjem kao načina olakšavanja, privlačenja, zadržavanja i proširenja ulaganja.

2. Svaka stranka nastoji uspostaviti ili provoditi mehanizme za koordinaciju aktivnosti radi:

- (a) olakšavanja ulaganja;
- (b) poticanja regulatorne dosljednosti i predvidljivosti državnih mjera i postupaka; i
- (c) promicanja dosljednosti središnjih, regionalnih i lokalnih mjera i postupaka povezanih s ulaganjem.

3. Kako bi se olakšala zadaća koordinacije, svaka se stranka potiče da imenuje glavnu agenciju na način koji je u skladu s njezinim pravnim sustavom.

ČLANAK 25.

Regulatorna dosljednost i procjene učinka

1. Stranke priznaju važnost djelotvornog, dosljednog, transparentnog i predvidljivog regulatornog okvira za ulaganje.

2. Svaka stranka potiče se da u skladu sa svojim pravilima i postupcima provodi procjenu učinka glavnih¹¹ mjera opće primjene koje priprema, a koje pripadaju području primjene ovog Sporazuma.

¹¹ Svaka stranka može utvrditi koje su „glavne” mjere opće primjene za potrebe ovog Sporazuma.

3. Stranke priznaju da bi se pri provedbi procjena učinka iz stavka 2. trebao uzeti u obzir potencijalan učinak predloženih mjera na mikropoduzeća i MSP-ove te na održivi razvoj.

ČLANAK 26.

Savjetovanje s dionicima i periodična preispitivanja

1. Svaka stranka potiče se da preispituje, u intervalima koje smatra primjerenima, svoje mjere opće primjene obuhvaćene ovim Sporazumom kako bi utvrdila bi li određene mjere koje je provela trebalo izmijeniti, racionalizirati, proširiti ili ukinuti kako bi se okvirom stranke za ulaganja djelotvornije ostvarili ciljevi njezine politike i uzele u obzir posebne potrebe mikropoduzeća i MSP-ova.
2. Svaka stranka potiče se da periodično preispita svoje pristojbe za odobrenje kako bi smanjila njihov broj i raznovrsnost.
3. Svaka stranka potiče se da pri preispitivanju uzme u obzir povratne informacije dionikâ i upotrijebi relevantne međunarodne pokazatelje uspješnosti.
4. Stranke se pozivaju da u okviru Odbora za olakšavanje ulaganja iz članka 43. dijele svoja iskustva u provedbi periodičnih preispitivanja i preporuke politika koje iz njih proizlaze.

ČLANAK 27.

Neprimjena rješavanja sporova

Poglavlje VI. ne primjenjuje se na članke 24., 25. i 26.

POGLAVLJE V.

ULAGANJE I ODRŽIVI RAZVOJ

ČLANAK 28.

Ciljevi

1. Stranke uviđaju da održivi razvoj obuhvaća gospodarski razvoj, društveni razvoj i zaštitu okoliša, pri čemu su sva tri elementa međuovisna i uzajamno se jačaju, te potvrđuju svoju predanost olakšavanju ulaganja na način koji doprinosi cilju održivog razvoja, među ostalim i ciljevima održivog razvoja iz Programa UN-a do 2030.
2. Cilj je ovog poglavlja poboljšati ulagački odnos između stranaka kojim će pridonijeti održivom razvoju, posebno u aspektima rada i okoliša koji su relevantni za ulaganja, među ostalim jačanjem dijaloga i suradnje.

ČLANAK 29.

Pravo na regulaciju i razine zaštite

1. Stranke prihvaćaju da svaka stranka ima pravo odrediti svoje politike i prioritete održivog razvoja, uspostaviti razine domaće zaštite okoliša i rada koje smatra primjerenima te u skladu s tim donositi ili mijenjati svoje relevantno pravo i politike. Te razine zaštite, pravo i politike moraju biti u skladu s obvezama svake stranke na temelju međunarodno priznatih standarda i sporazumâ iz ovog poglavlja.
2. Svaka stranka nastoji osigurati da se njezinim relevantnim pravom i politikama postižu i potiču visoke razine zaštite okoliša i rada te ih nastoji nastaviti poboljšavati.
3. Stranka ne oslabljuje niti smanjuje razine zaštite koje pruža njezino pravo zaštite okoliša ili radno pravo radi poticanja ulaganja.
4. Stranka se ne odriče svojeg prava zaštite okoliša ili radnog prava niti na drugi način odstupa od njih niti nudi takvo odricanje ili odstupanje radi poticanja ulaganja.
5. Stranka ne propušta djelotvorno provoditi svoje pravo zaštite okoliša ili radno pravo kontinuiranim ili ponavljajućim djelovanjem ili nedjelovanjem radi poticanja ulaganja.

ČLANAK 30.

Multilateralni radni standardi i sporazumi

1. Stranke potvrđuju svoju predanost promicanju razvoja ulaganja na način kojim se potiče dostojanstven rad za sve, u skladu s njihovim obvezama na temelju Deklaracije Međunarodne organizacije rada (dalje u tekstu „ILO”) o socijalnoj pravdi za pravednu globalizaciju, koju je Međunarodna konferencija rada (dalje u tekstu „ILC”) donijela u Ženevi 10. lipnja 2008..
2. U skladu sa Statutom ILO-a, donesenim 28. lipnja 1919., i Deklaracijom ILO-a o temeljnim načelima i pravima na radu i njezinom dopunom, koju je ILC donio u Ženevi 18. lipnja 1998., kako je izmijenjena 2022., svaka stranka poštuje, promiče i ostvaruje načela koja se odnose na temeljna prava na radu, kako su definirana u temeljnim konvencijama ILO-a, te učinkovito provodi konvencije ILO-a koje su ratificirale države članice Europske unije odnosno Ekvador.
3. Svaka stranka ulaže trajne i kontinuirane napore u cilju ratifikacije temeljnih konvencija ILO-a kojih još nije stranka.

4. Svaka stranka promiče ulagačke politike kojima se unapređuju ciljevi Programa ILO-a za dostojanstven rad, u skladu s Deklaracijom ILO-a o socijalnoj pravdi za pravednu globalizaciju i Deklaracijom ILO-a povodom njegove stote obljetnice o budućnosti rada, koju je ILC donio u Ženevi 21. lipnja 2019.

5. U skladu s obvezama u okviru ILO-a, svaka stranka uspostavlja, ako to već nije učinila, i provodi djelotvoran sustav inspekcije rada za sve gospodarske sektore, među ostalim za poljoprivredu i rudarske djelatnosti.

6. Stranke zajednički jačaju suradnju na ulagačkim aspektima pitanja obuhvaćenih ovim člankom, i to, ovisno o slučaju, bilateralno, regionalno i u okviru međunarodnih foruma, među ostalim i u okviru ILO-a.

ČLANAK 31.

Multilateralno upravljanje i sporazumi u području okoliša

1. Stranke prepoznaju važnost međunarodnog upravljanja okolišem, posebno ulogu Skupštine Ujedinjenih naroda za okoliš (dalje u tekstu „UNEA”) Programa Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša (dalje u tekstu „UNEP”) te multilateralnih sporazuma u području okoliša kao odgovora međunarodne zajednice na globalne ili regionalne izazove u području okoliša i naglašavaju potrebu jačanja međusobnog nadopunjavanja ulagačkih i okolišnih politika, pravila i mjera.

2. Svaka stranka učinkovito provodi multilateralne sporazume u području okoliša kojih je stranka i njihove protokole. Stranke potvrđuju svoju predanost promicanju razvoja ulaganja na način koji omogućuje visoke razine zaštite okoliša.

3. Stranke zajednički jačaju suradnju na ulagačkim aspektima pitanja obuhvaćenih ovim člankom, i to, ovisno o slučaju, bilateralno, regionalno i u okviru međunarodnih foruma, među ostalim u okviru Političkog foruma UN-a na visokoj razini o održivom razvoju, UNEP-a, UNEA-e, u odnosu na multilateralne sporazume u području okoliša i u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (dalje u tekstu „WTO”).

ČLANAK 32.

Ulaganje i klimatske promjene

1. Stranke prihvaćaju važnost poduzimanja hitnih mjera za borbu protiv klimatskih promjena i njihovih posljedica te ulogu ulaganja u postizanju tog cilja, u skladu s Okvirnom konvencijom Ujedinjenih naroda o promjeni klime, sastavljenom u New Yorku 9. svibnja 1992. (dalje u tekstu „UNFCCC”), s Pariškim sporazumom, sastavljenim u Parizu 12. prosinca 2015. (dalje u tekstu „Pariški sporazum”), te drugim multilateralnim sporazumima u području okoliša i multilateralnim instrumentima u području klimatskih promjena.

2. Svaka stranka:

- (a) djelotvorno provodi UNFCCC i Pariški sporazum, uključujući obveze u pogledu nacionalno utvrđenih doprinosa; i
- (b) promiče uzajamno nadopunjavanje politika i mjera u području ulaganja i okoliša te tako doprinosi prelasku na kružno gospodarstvo s niskom razinom emisija stakleničkih plinova i učinkovitim iskorištavanjem resursa te na razvoj otporan na klimatske promjene.

3. Stranke zajednički jačaju suradnju na ulagačkim aspektima pitanja obuhvaćenih ovim člankom, i to, ovisno o slučaju, bilateralno, regionalno i u okviru međunarodnih foruma, uključujući UNFCCC, Pariški sporazum, Montrealski protokol o tvarima koje oštećuju ozonski sloj, sklopljen 16. rujna 1987. u Montrealu, te u okviru WTO-a, Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva i Međunarodne pomorske organizacije.

ČLANAK 33.

Ulaganja koja doprinose održivom razvoju

1. U skladu sa svojom obvezom poboljšanja doprinosa ulaganja cilju održivog razvoja, stranke olakšavaju i potiču ulaganja u održivu proizvodnju i potrošnju, robu i usluge povezane s okolišem te ulaganja relevantna za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama, kao što su ulaganja u energiju iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitost.

2. Stranke prepoznaju važnost očuvanja i održive upotrebe bioraznolikosti te ulogu ulaganja u ostvarivanju tih ciljeva, u skladu s relevantnim multilateralnim sporazumima u području okoliša kojih su stranka, uključujući Konvenciju o biološkoj raznolikosti, sastavljenu u Rio de Janeiru 5. lipnja 1992. (dalje u tekstu „CBD”), i njezine protokole, Konvenciju o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka, sastavljenu u Washingtonu 3. ožujka 1973. (dalje u tekstu „CITES”), i odluke donesene na temelju njih.
3. Svaka stranka olakšava ulaganja za održivu upotrebu bioloških resursa i očuvanje raznolikosti te poduzima mjere za očuvanje bioraznolikosti ako je bioraznolikost izložena pritiscima povezanim s ulaganjima.
4. Stranke prepoznaju važnost očuvanja i održivog gospodarenja šumama te ulogu ulaganja u ostvarivanju tih ciljeva. U skladu s tim svaka stranka olakšava ulaganja na način koji je dosljedan s očuvanjem šuma i održivim gospodarenjem šumama.
5. Stranke prepoznaju važnost očuvanja morskih bioloških resursa i ekosustava te održivog upravljanja njima, promicanja odgovorne i održive akvakulture te ulogu ulaganja u ostvarivanju tih ciljeva. U skladu s tim svaka stranka olakšava ulaganja na način koji je dosljedan s očuvanjem i održivim upravljanjem morskim biološkim resursima i morskim ekosustavima, kao i s promicanjem odgovorne i održive akvakulture.
6. Stranke zajednički jačaju suradnju na ulagačkim aspektima pitanja obuhvaćenih ovim člankom i to, ovisno o slučaju, bilateralno, regionalno i u okviru međunarodnih foruma, među ostalim u okviru CBD-a i CITES-a.

ČLANAK 34.

Odgovorno poslovno ponašanje

1. Stranke prepoznaju važnost odgovornog poslovnog ponašanja i ulogu ulaganja u ostvarivanju tog cilja.
2. Svaka stranka promiče primjenu prakse usklađene s odgovornim poslovnim ponašanjem među poduzećima i ulagačima.
3. Svaka stranka podupire širenje i korištenje relevantnih međunarodnih instrumenata, kao što su Vodeća načela Ujedinjenih naroda o poslovanju i ljudskim pravima, Globalni sporazum Ujedinjenih naroda, Trostrana deklaracija ILO-a o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku te Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća o odgovornom poslovnom ponašanju i povezane smjernice o dužnoj pažnji.
4. Stranke zajednički jačaju suradnju na ulagačkim aspektima pitanja obuhvaćenih ovim člankom i to, ovisno slučaju, bilateralno, regionalno i u okviru međunarodnih foruma, među ostalim razmjenom informacija, najbolje prakse i informativnih inicijativa.

ČLANAK 35.

Ulaganje i rodna ravnopravnost

1. Stranke prepoznaju da uključive ulagačke politike doprinose jačanju ekonomskog osnaživanja žena i rodne ravnopravnosti, u skladu s ciljem održivog razvoja br. 5 Programa UN-a do 2030. te ciljevima Zajedničke izjave o trgovini i ekonomskom osnaživanju žena donesene na ministarskoj konferenciji WTO-a u Buenos Airesu u prosincu 2017. Stranke priznaju važan doprinos žena gospodarskom rastu njihovim sudjelovanjem u gospodarskim djelatnostima, uključujući ulaganje. Stranke naglašavaju svoju namjeru da provedu ovaj Sporazum na način kojim se promiče i jača rodna ravnopravnost.
2. Stranke zajednički jačaju suradnju na ulagačkim aspektima pitanja obuhvaćenih ovim člankom, i to, ovisno o slučaju, bilateralno, regionalno i u okviru međunarodnih foruma, među ostalim aktivnostima za poboljšanje kapaciteta i uvjeta kako bi žene (uključujući radnice, poslovne žene i poduzetnice) imale pristup mogućnostima koje donosi ovaj sporazum i ostvarile koristi od njih.

POGLAVLJE VI.

IZBJEGAVANJE I RJEŠAVANJE SPOROVA

ČLANAK 36.

Savjetovanje

1. Stranke nastoje svaki međusobni spor o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma, osim ako je drukčije predviđeno ovim Sporazumom, riješiti tako da započnu savjetovanje u dobroj vjeri radi postizanja sporazumnog rješenja.
2. Stranka traži savjetovanje slanjem pisanog zahtjeva drugoj stranci u kojem navodi sporne mjere i obveze iz ovog Sporazuma za koje smatra da druga stranka nije provela ili ispunila.
3. Stranka kojoj je upućen zahtjev za savjetovanje mora na taj zahtjev odgovoriti u roku od 10 dana od datuma dostave zahtjeva.
4. Ako se stranke ne dogovore drukčije, savjetovanje se održava najkasnije 30 dana od datuma dostave zahtjeva, i to na području stranke kojoj je upućen zahtjev.

5. Za vrijeme savjetovanja svaka stranka pruža dostatne činjenične informacije kako bi se omogućilo cjelovito ispitivanje načina na koji je predmetna mjera mogla predstavljati kršenje relevantne obveze iz ovog Sporazuma.
6. Svaka stranka nastoji osigurati sudjelovanje zaposlenika svojih nadležnih državnih tijela koji su stručni za predmet savjetovanja.
7. Stranke u okviru savjetovanja o pitanjima povezanim s multilateralnim sporazumima u području okoliša ili u području rada ili instrumentima iz ovog Sporazuma uzimaju u obzir informacije ILO-a ili relevantnih tijela ili organizacija osnovanih u okviru multilateralnih sporazuma u području okoliša kako bi se promicala dosljednost rada stranaka i tih tijela ili organizacija. Stranke se prema potrebi savjetuju s tim tijelima ili organizacijama ili drugim stručnjacima ili tijelima koje smatraju prikladnima.
8. Svaka stranka prema potrebi može zatražiti stajalište civilnog društva kako je navedeno u članku 46.
9. Savjetovanja, a posebno sve informacije koje se otkriju i stajališta koja stranke zauzmu za vrijeme savjetovanja, povjerljive su prirode.

ČLANAK 37.

Sporazumna rješenja

1. Stranke mogu u bilo kojem trenutku postići sporazumno rješenje u pogledu bilo kojeg spora iz članka 36.
2. Svaka stranka donosi mjere potrebne za provedbu sporazumnog rješenja. Ako ih nije moguće odmah provesti, stranke se dogovaraju o razumnom roku provedbe.
3. Najkasnije prije isteka dogovorenog roka iz stavka 2. stranka koja provodi mjeru u pisanom obliku izvješćuje drugu stranku o svim mjerama koje je donijela radi provedbe sporazumnog rješenja.
4. Ako stranke ne postignu sporazumno rješenje unutar 120 dana od datuma zahtjeva za savjetovanje ili ako se sporazumno rješenje ne provede u roku iz stavka 2., stranka koja je zatražila savjetovanje može na temelju članka 36. zatražiti uspostavu vijeća radi rješavanja spora. Zahtjev za osnivanje vijeća u pisanom se obliku dostavlja drugoj stranci.

ČLANAK 38.

Postupak vijeća

1. Stranke se nastoje dogovoriti o sastavu vijeća iz članka 37. stavka 4. Ako se dogovor ne postigne u roku od 30 dana od dostave zahtjeva za vijeće na temelju članka 37. stavka 4., svaka stranka imenuje člana vijeća u roku od dodatnih 30 dana.

Članovi vijeća koje su stranke imenovale zajedno imenuju predsjedatelja vijeća, koji ne smije imati državljanstvo ijedne stranke.

2. Ako jedna stranka ne imenuje člana vijeća u roku predviđenom u stavku 1., druga stranka može zatražiti od glavnog tajnika Stalnog arbitražnog suda da imenuje člana vijeća.

Ako članovi vijeća ne imenuju predsjedatelja u roku od 30 dana od njihova imenovanja u skladu sa stavkom 1., bilo koja stranka može od glavnog tajnika Stalnog arbitražnog suda zatražiti da imenuje predsjedatelja.

3. Vijeće objektivno ocjenjuje pitanje koje rješava. Osim ako se stranke dogovore drukčije, vijeće utvrđuje primjenjivi poslovnik.

4. Ako vijeće zaključi da predmetna mjera nije u skladu s odredbama ovog Sporazuma, stranka protiv koje je podnesena pritužba poduzima sve potrebne mjere da se odmah uskladi s tim odredbama.

5. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., stranke na zahtjev jedne stranke raspravljaju o mjerama koje treba provesti uzimajući u obzir izvješće vijeća.

6. Odbor za olakšavanje ulaganja prati daljnje postupanje na temelju izvješća vijeća.

ČLANAK 39.

Transparentnost

Svaka stranka odmah javno objavljuje:

- (a) zahtjev za savjetovanje na temelju članka 36.;
- (b) sporazumno rješenje na temelju članka 37.; i
- (c) mjere poduzete na temelju članka 38.

ČLANAK 40.

Rokovi

1. Ako nije drukčije navedeno, svi rokovi utvrđeni u ovom poglavlju računaju se u kalendarskim danima od dana koji slijedi nakon radnje na koju se odnose.
2. Stranke mogu sporazumno izmijeniti sve rokove utvrđene u ovom poglavlju.

ČLANAK 41.

Postupak posredovanja

1. Stranka u svakom trenutku može zatražiti pokretanje postupka posredovanja s obzirom na neku mjeru druge stranke za koju smatra da negativno utječe na međusobna ulaganja.
2. Postupak posredovanja može započeti samo uz obostranu suglasnost stranaka kako bi se proučila sporazumna rješenja i razmotrili svi savjeti i predložena rješenja posrednika kojeg su imenovale stranke.
3. Stranke nastoje pronaći sporazumno rješenje u roku od 90 dana od datuma imenovanja posrednika.
4. Ako se stranke ne dogovore drukčije, svi su koraci postupka posredovanja povjerljivi, među ostalim svi savjeti ili sva predložena rješenja. Stranka može javnosti otkriti da je posredovanje u tijeku.
5. Postupkom posredovanja ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka u skladu s člancima 36. i 38. ili u okviru postupaka rješavanja sporova na temelju nekog drugog sporazuma.

POGLAVLJE VII.

SURADNJA I INSTITUCIONALNE ODREDBE

ČLANAK 42.

Tehnička pomoć i jačanje kapaciteta za olakšavanje ulaganja

1. Stranke prepoznaju važnost tehničke pomoći i jačanja kapaciteta te se obvezuju surađivati na jačanju ulagačke klime u Ekvadoru i podupiranju provedbe ovog Sporazuma.
2. Aktivnosti iz stavka 1. provode se u okviru pravila i relevantnih postupaka razvojne suradnje i instrumenata Europske unije.
3. Zahtjevi za pomoć trebali bi se temeljiti na utvrđenim potrebama i u skladu s reformama za olakšavanje domaćih ulaganja. Pomoć je podložna zajednički dogovorenim uvjetima.
4. Stranke u okviru Odbora za olakšavanje ulaganja:
 - (a) razmjenjuju informacije i preispitaju napredak u vezi s tehničkom pomoći te potporom za jačanje kapaciteta radi provedbe ovog Sporazuma; i
 - (b) utvrđuju potrebe za tehničkom pomoći i jačanjem kapaciteta.

ČLANAK 43.

Odbor za olakšavanje ulaganja

1. Kako bi se postigla ispravna i djelotvorna provedba ovog Sporazuma, stranke osnivaju Odbor za olakšavanje ulaganja koji se sastoji od predstavnika obje stranaka.
2. Odbor za olakšavanje ulaganja održava prvi sastanak najkasnije šest mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Osim ako se predstavnici stranaka dogovore drukčije, Odbor za olakšavanje ulaganja nakon toga se sastaje jedanput godišnje ili bez nepotrebne odgode na zahtjev bilo koje stranke.
3. Sastanci Odbora za olakšavanje ulaganja održavaju se naizmjenice u Uniji i Ekvadoru, osim ako se predstavnici stranaka dogovore drukčije. Sastanak Odbora za olakšavanje ulaganja održava se osobno ili drugim odgovarajućim sredstvima komunikacije o kojima se dogovore predstavnici stranaka.
4. Odborom za olakšavanje ulaganja supredsjedaju, za Ekvador, ministar proizvodnje, trgovine i ulaganja te, za Uniju, član Europske komisije nadležan za trgovinu, ili osobe koje stranke odrede.

ČLANAK 44.

Funkcije Odbora za olakšavanje ulaganja

1. Odbor za olakšavanje ulaganja:
 - (a) razmatra načine daljnjeg jačanja ulagačkih odnosa između stranaka;
 - (b) nadzire i olakšava provedbu i primjenu ovog Sporazuma te promiče njegove opće ciljeve;
 - (c) traži odgovarajuće načine i metode sprečavanja ili rješavanja problema koji bi mogli nastati u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom odnosno rješavanja sporova koji bi mogli nastati u vezi s tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma;
 - (d) razmatra sva druga pitanja od interesa povezana s područjem obuhvaćenim ovim Sporazumom u skladu s dogovorom predstavnika stranaka;
 - (e) na zahtjev stranke razmatra upite kako je utvrđeno u članku 21. i zahtjeve za administrativnu pomoć; i
 - (f) raspravlja o mogućim poboljšanjima ovog Sporazuma, posebice s obzirom na iskustva i događanja na drugim međunarodnim forumima i u okviru drugih sporazuma koje stranke sklope.
2. Odbor za olakšavanje ulaganja na prvom sastanku donosi vlastiti poslovnik.

ČLANAK 45.

Odluke i preporuke Odbora za olakšavanje ulaganja

1. Kako bi se ostvarili ciljevi ovog Sporazuma, Odbor za olakšavanje ulaganja ima ovlast donositi odluke ako je to predviđeno ovim Sporazumom. Te odluke obvezujuće su za stranke. Stranke donose mjere potrebne za provedbu tih odluka.
2. Kako bi se ostvarili ciljevi ovog Sporazuma, Odbor za olakšavanje ulaganja može donijeti odgovarajuće preporuke o svim pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom.
3. Odbor za olakšavanje ulaganja odluke i preporuke donosi konsenzusom.

ČLANAK 46.

Dijalog s civilnim društvom

1. Stranke organiziraju dijalog s civilnim društvom (dalje u tekstu „dijalog”) radi rasprave o provedbi ovog Sporazuma.
2. U dijalogu stranke promiču uravnoteženu zastupljenost relevantnih dionika, uključujući nevladine organizacije, poslovne organizacije i organizacije poslodavaca te sindikate, koji djeluju u područjima gospodarstva, održivog razvoja, socijalnih pitanja, okoliša i drugima.
3. Dijalog se održava jednom godišnje u kombinaciji sa sastankom Odbora za olakšavanje ulaganja, osim ako se stranke dogovore drukčije.
4. Stranke za potrebe dijaloga sudionicima u dijalogu dostavljaju informacije o provedbi ovog Sporazuma.
5. Stajališta i mišljenja koja se izraze za vrijeme dijaloga mogu se dostaviti Odboru za olakšavanje ulaganja i javno objaviti.
6. Stranke prema potrebi mogu odlučiti organizirati dijalog putem postojećih mehanizama za uključivanje civilnog društva koje su uspostavile.

POGLAVLJE VIII.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 47.

Opće iznimke

Podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije, ili prikriveno ograničenje ulagača druge stranke i njihovih ulagačkih aktivnosti u sličnim situacijama¹², ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao sprečavanje bilo koje stranke da donese ili izvršava mjere:

- (a) potrebne radi zaštite javne sigurnosti ili javnog morala ili održavanja javnog reda¹³;
- (b) potrebne radi zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka;
- (c) potrebne radi osiguravanja usklađenosti s propisima koji nisu neusklađeni s odredbama ovog Sporazuma, uključujući one koje se odnose na:
 - i. sprečavanje prijevarne i zavaravajuće prakse ili rješavanje posljedica povreda ugovora;

¹² To odražava namjeru stranaka da osiguraju dosljednost s uvodnim dijelom članka XX. GATT-a i člankom XIV. GATS-a.

¹³ Na iznimke povezane s javnom sigurnošću i javnim redom može se pozvati samo ako postoji stvarna i dovoljno ozbiljna prijetnja nekom temeljnom interesu društva.

- ii. zaštitu privatnosti osoba u vezi s obradom i širenjem osobnih podataka i zaštitu povjerljivosti osobnih evidencija i računa;
- iii. sigurnost.

ČLANAK 48.

Iznimke u vezi sa sigurnošću

Ništa se u ovom Sporazumu ne tumači kao da:

- (a) od stranke zahtijeva da dostavi neku informaciju za čije otkrivanje smatra da je u suprotnosti s njezinim bitnim sigurnosnim interesima; ili
- (b) stranku sprečava da poduzme radnje koje smatra potrebnima za zaštitu svojih bitnih sigurnosnih interesa:
 - i. u vezi s proizvodnjom ili trgovinom oružjem, streljivom i vojnom opremom te u vezi s trgovinom i prometom drugom robom i materijalima, uslugama i tehnologijom te gospodarskim djelatnostima koje se obavljaju izravno ili neizravno u svrhe opskrbe vojnih snaga;

- ii. u vezi s materijalima pogodnima za fisiju i fuziju ili materijalima iz kojih se takvi materijali dobivaju;
 - iii. poduzetih u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima; ili
- (c) stranku sprečava da poduzme radnje u skladu s njezinim obvezama prema Povelji Ujedinjenih naroda radi održavanja međunarodnog mira i sigurnosti.

ČLANAK 49.

Trajanje

Ovaj se Sporazum sklapa na neodređeno razdoblje.

ČLANAK 50.

Prestanak

1. Svaka stranka može u pisanom obliku obavijestiti drugu stranku o svojoj namjeri da okonča ovaj Sporazuma. Obavijest Uniji šalje se glavnom tajniku Vijeća Europske unije, a obavijest Ekvadoru šalje se Ministarstvu vanjskih poslova i mobilnosti ljudi.
2. Prestanak ovog Sporazuma počinje proizvoditi pravne učinke šest mjeseci nakon datuma na koji druga stranka zaprimi obavijest iz stavka 1. ako se stranke ne dogovore drukčije.

ČLANAK 51.

Teritorijalno područje primjene

1. Ovaj se Sporazum primjenjuje:
 - (a) u pogledu Unije na područja na kojima su primjenjivi Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije te pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima; i

(b) u pogledu Ekvadora, na državno područje koje se sastoji od njegovih kontinentalnih i morskih područja, susjednih otoka, teritorijalnog mora, otočja Galápagos, tla, epikontinentalnog pojasa, podtla te kontinentalnog, otočnog i pomorskog zračnog prostora iznad njih, čije su granice utvrđene ugovorima koje je potpisao Ekvador.

2. Upućivanja na „područje” ili „državno područje” u ovom Sporazumu tumače se u skladu sa stavkom 1.

3. Podrazumijeva se da upućivanja na ugovore koje je potpisao Ekvador u stavku 1. točki 1. podtočki (b) konkretno uključuju Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora, sastavljenu u Montego Bayu 10. prosinca 1982. Ako postoje nedosljednost između domaćeg prava i međunarodnog prava, prevladava međunarodno pravo.

ČLANAK 52.

Izmjene

Stranke mogu izmijeniti ovaj Sporazum pisanim dogovorom. Te izmjene stupaju na snagu u skladu s člankom 57.

ČLANAK 53.

Pristupanje novih država članica Europskoj uniji

1. Unija obavješćuje Ekvador o svakom zahtjevu treće zemlje za pristupanje i postanak državom članicom Unije.
2. Unija obavješćuje Ekvador o stupanju na snagu svakog sporazuma koji se odnosi na pristupanje treće zemlje Uniji.

ČLANAK 54.

Privatna prava

Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da se osobama dodjeljuju prava ili nameću obveze osim onih koji nastaju između stranaka u skladu s međunarodnim javnim pravom ili kao da se dopušta izravno pozivanje na ovaj Sporazum u pravnom sustavu stranke.

ČLANAK 55.

Upućivanja na propise i druge sporazume

1. Ako nije drukčije navedeno, podrazumijeva se da upućivanja na zakone i druge propise stranke uključuju i izmjene tih zakona i drugih propisa.
2. Ako se u ovom Sporazumu upućuje na međunarodne sporazume, u cijelosti ili djelomično, podrazumijeva se da uključuju i izmjene tih sporazuma ili sporazume koji ih nasljeđuju, a koji za obje stranke stupaju na snagu na datum potpisivanja ovog Sporazuma ili nakon tog datuma. Ako se kao posljedica takvih izmjena ili sporazuma koji ih nasljeđuju pojave bilo kakva pitanja u vezi s provedbom ili primjenom ovog Sporazuma, stranke se na zahtjev jedne od stranaka mogu međusobno savjetovati kako bi pronašle obostrano zadovoljavajuće rješenje.

ČLANAK 56.

Prilog Sporazumu

Prilog ovom Sporazumu o održivoj energiji i sirovinama njegov je sastavni dio.

ČLANAK 57.

Stupanje na snagu

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem su stranke razmijenile pisane obavijesti kojima se potvrđuje ispunjenje njihovih odgovarajućih pravnih zahtjeva i okončanje postupaka za stupanje ovog Sporazuma na snagu.

2. Pisane obavijesti iz stavka 1. šalju se Glavnom tajniku Vijeća Europske unije i ekvadorskom Ministarstvu vanjskih poslova i mobilnosti ljudi.

ČLANAK 58.

Jezici i vjerodostojni tekstovi

Ovaj je Sporazum sastavljen u dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Sastavljeno u ..., dana ... godine ...

Za Europsku uniju

Za Republiku Ekvador

PRILOG O ODRŽIVOJ ENERGIJI I SIROVINAMA

ČLANAK 1.

Ciljevi

1. Cilj je ovog Priloga olakšati ulaganja između stranaka u područjima održive energije i sirovina radi poticanja energetske tranzicije i poboljšanja okolišne održivosti.
2. Ovaj Prilog dopunjuje Sporazum u područjima održive energije i sirovina.

ČLANAK 2.

Ulaganja u održivu energiju

1. Svaka stranka promiče uspostavu otvorenih, konkurentnih i funkcionalnih energetske tržišta pomoću transparentnih pravnih i regulatornih okvira koji olakšavaju ulaganja u održivu energiju¹ i energetske učinkovitost.
2. Za potrebe stavka 1. svaka stranka:
 - (a) objavljuje uvjete i zahtjeve za upravljanje, pristup i upotrebu energetske mreža (električna energija i plin), uključujući uvjete i tarife za pristup energetskim mrežama i njihovo korištenje, kao i moguća izuzeća od tih uvjeta i zahtjeva;
 - (b) razumno, objektivno i nepristrano upravlja uvjetima, zahtjevima i izuzećima iz točke (a);
 - (c) nastoji razviti transparentne i konkurentne mehanizme potpore za održivu energiju;

¹ To uključuje energiju iz obnovljivih izvora i druge oblike čiste energije.

(d) u mjeri u kojoj je to izvedivo pojednostavnjuje postupke izdavanja odobrenja za ulaganja u održivu energiju, primjerice za izgradnju infrastrukture za proizvodnju, prijenos i distribuciju energije; i

(e) na svojem tržištu i na međunarodnoj razini promiče regulatorne okvire kojima se potiču ulaganja u proizvodnju, korištenje i trgovinu održivom energijom, obnovljivim gorivima te u sektor energetske učinkovitosti i s tim povezanih tehnologija.

ČLANAK 3.

Održivost lanaca vrijednosti sirovina

1. Stranke prepoznaju važnost pravedne, odgovorne, nenarušene nabave i održive proizvodnje sirovina² u cijelom lancu vrijednosti s njima povezanih ekstraktivnih i prerađivačkih industrija te industrija reciklaže.
2. Za potrebe stavka 1. svaka stranka olakšava ulaganja u sirovine na način kojim se doprinosi cilju održivog razvoja, u potpunosti poštuje suverenitet svake stranke nad njezinim prirodnim resursima i poštuje prava svih na koje to utječe na temelju međunarodno priznatih normi.
3. Svaka stranka promiče uspostavu otvorenih, konkurentnih i funkcionalnih tržišta sirovina pomoću transparentnih regulatornih i pravnih okvira koji olakšavaju ulaganja u industrije ekstrakcije, prerade i reciklaže sirovina, osobito osiguravanjem transparentnosti odobrenja, dozvola i, ovisno o slučaju, uvjeta pristupa geološkim podacima.
4. Svaka stranka promiče održivu i odgovornu praksu u industrijama ekstrakcije, prerade i reciklaže sirovina.

² „Sirovine” znači tvari koje se upotrebljavaju u proizvodnji industrijskih proizvoda, uključujući rude, koncentrate, trosku, pepeo i kemikalije te druge tvari, ekstrahirane, prerađene, neobrađene i rafinirane, uključujući reciklirane.

5. Za potrebe stavka 4. svaka stranka:

- (a) podupire nacionalne, regionalne i međunarodne inicijative za promicanje odgovornog poslovnog ponašanja u skladu s međunarodnim normama;
- (b) promiče transparentnost i odgovornost u upotrebi i upravljanju sirovinama, među ostalim promicanjem relevantnih inicijativa o odgovornoj i održivoj ekstrakciji i nabavi sirovina, kao što su Smjernice OECD-a o dužnoj pažnji za odgovorne lance opskrbe mineralima iz sukobima pogođenih i visokorizičnih područja te Inicijativa za transparentnost ekstraktivnih industrija; i
- (c) promiče vrijednosti odgovorne nabave i rudarenja te maksimizira doprinos svojih sektora sirovina i s njima povezanih industrijskih lanaca vrijednosti ispunjenju ciljeva održivog razvoja iz Programa UN-a do 2030.

ČLANAK 4.

Procjena utjecaja na okoliš

1. Stranka osigurava da se procjena utjecaja na okoliš provede prije nego što izda odobrenje za projekt povezan s proizvodnjom ili istraživanjem energetskih proizvoda ili proizvodnjom sirovina ako taj projekt može znatno utjecati na okoliš u pogledu bilo kojeg od aspekata navedenih u stavku 2.

2. U procjeni utjecaja na okoliš iz stavka 1. utvrđuje se i procjenjuje, prema potrebi, učinak projekta na:

- (a) stanovništvo i zdravlje ljudi;
- (b) bioraznolikost;

(c) zemlju, tlo, vodu, zrak i klimu; i

(d) kulturnu baštinu i krajobraz, uključujući očekivani učinak koji proizlazi iz osjetljivosti projekta na rizike od velikih nesreća ili katastrofa relevantnih za dotični projekt.

3. Kad je riječ o procjeni utjecaja na okoliš iz stavka 1., stranka:

(a) osigurava da sve zainteresirane osobe, uključujući nevladine organizacije, imaju stvarnu priliku pravodobno i u odgovarajućem roku sudjelovati u procjeni učinka na okoliš, kao i odgovarajući rok za davanje primjedbi na izvješće o procjeni učinka na okoliš;

(b) uzima u obzir nalaze procjene utjecaja na okoliš koji se odnose na utjecaje projekta na okoliš; i

(c) rezultate procjene utjecaja na okoliš stavlja na raspolaganje javnosti prije izdavanja odobrenja za projekt.